

Opinia Komitetu Regionów „Przyszła polityka morska Unii Europejskiej”

(2007/C 146/03)

KOMITET REGIONÓW

- Widzi potrzebę gromadzenia i właściwej analizy wystarczających danych oraz zapewnienia dostępu do informacji, co pozwoli decydentom politycznym i zainteresowanym stronom na podejmowanie właściwych decyzji.
- Zwraca się do Komisji z prośbą o przedstawienie europejskiego planu działania w zakresie polityki morskiej, który winien obejmować m.in. następujące działania:
  - Opracowanie zestawu sprawdzonych rozwiązań istniejących na szczeblu krajowym i regionalnym, zwłaszcza w odniesieniu do regionalnych zgrupowań gospodarczych, utrzymywania sieci kontaktów badawczych, współpracy sektora publiczno-prywatnego, gospodarki przestrzennej i właściwego zarządzania oraz w celu propagowania przykładów istniejących, sprawdzonych rozwiązań i ich przekazywania do innych regionów bądź podmiotów.
  - Utworzenie europejskiej platformy morskiej, w ramach której będzie można wspierać regularną, skuteczną i oszczędną pod względem zaangażowanych zasobów wymianę sprawdzonych rozwiązań szczebla europejskiego, krajowego i regionalnego i do której zostaną włączone Komisja i Komitet Regionów.
  - Wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii określonych w zielonej księdze, m.in. energii morskich wiatrów i fal, a także dalszych badań i innowacji w tej dziedzinie.
  - Szczegółowe zbadanie, w jakim zakresie poszczególne sektory gospodarki sprzyjają zwiększaniu europejskiej konkurencyjności i innowacji, zwłaszcza z uwagi na cele i priorytety ustalone w strategii lizbońskiej.
  - Dalsze objaśnienie, w jaki sposób strategia tematyczna dotycząca środowiska morskiego i dyrektywa w sprawie strategii morskiej będą włączone do przyszłej ogólnej polityki morskiej.
  - Zbadanie możliwości zmiany europejskiego systemu finansowego w celu utworzenia jednolitego, uproszczonego systemu nastawionego na wszystkie lub większość zagadnień morskich obsługiwanych w ramach europejskiego funduszu stref przybrzeżnych.

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji z 7 czerwca 2006 r. „Przyszła unijna polityka morska: europejska wizja oceanów i mórz” COM(2006) 275 wersja ostateczna;

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z 7 czerwca 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję Prezydium z 25 kwietnia 2006 r. o powierzeniu Komisji Rozwoju Zrównoważonego przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając artykuły I-13 oraz I-14 Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy ⁽¹⁾, które dotyczą aspektów polityki morskiej;

uwzględniając komunikat Komisji z 26 stycznia 2005 r. w sprawie strategicznych celów na lata 2005-2009 ⁽²⁾, w którym zwraca się uwagę na szczególną potrzebę „określenia wszechstronnej polityki morskiej ukierunkowanej na rozwijanie kwitnącej gospodarki morskiej i pełnego potencjału działań związanych z gospodarką morską w sposób zapewniający zrównoważoną ochronę środowiska”;

uwzględniając opinię z inicjatywy własnej z 12 października 2005 r. w sprawie: „Polityka morska UE — problem zrównoważonego rozwoju dla władz lokalnych i regionalnych” ⁽³⁾;

uwzględniając swoją opinię z 26 kwietnia 2006 r. w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywy w sprawie strategii morskiej) COM(2005) 505 końcowy — 2005/0211 (COD) oraz w sprawie komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Strategia tematyczna dotycząca ochrony i zachowania środowiska morskiego” COM(2005) 504 końcowy ⁽⁴⁾;

uwzględniając zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 maja 2002 r. w sprawie wdrażania strategii zintegrowanego zarządzania obszarami przybrzeżnymi w Europie ⁽⁵⁾;

uwzględniając porozumienie w sprawie realizacji postanowień Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z 10 grudnia 1982 r.;

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 258/2006 rev. 1) przyjęty w dniu 27 listopada 2006 r. przez Komisję Rozwoju Zrównoważonego (sprawozdawca: Uwe Döring, minister sprawiedliwości, pracy i spraw europejskich kraju związkowego Szlezwik-Holsztyn (DE/PES));

a także mając na uwadze, co następuje:

1. Oceany i morza stanowią jedną z podstaw życia na Ziemi — pozwalają na utrzymanie wysokiego stopnia różnorodności biologicznej, przyczyniają się do regulacji klimatu, dostarczają ważnych zasobów, takich jak żywność (ryby, glony, skorupiaki itd.), energia i minerały, oraz są głównym nośnikiem transportu, zwłaszcza w handlu międzykontynentalnym.
2. Europa jest kontynentem morskim i potrzebuje zintegrowanej polityki morskiej w duchu preambuły Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, w której stwierdza się między innymi, że „zagadnienia dotyczące prawa morza” powinny być rozstrzygane „w duchu wzajemnego zrozumienia i współpracy”, że „problemy obszarów morskich są ściśle ze sobą powiązane i wymagają rozpatrywania jako całość”, że należy ułatwiać „komunikację międzynarodową” oraz że należy sprzyjać „sprawiedliwemu i efektywnemu wykorzystaniu ich zasobów, zachowaniu ich zasobów żywych oraz [...] ochronie i zachowaniu środowiska morskiego”.
3. Właściwa europejska polityka morska winna uwzględniać skomplikowane i często rozbieżne realia różnych obszarów geograficznych Europy, zwłaszcza dotyczące różnorodności przyrodniczej i dostępności zasobów, jak również zakres i zrównoważony charakter ich wykorzystania i interakcji.
4. Morza i oceany same w sobie stanowią wartość dla ludzkości i w związku z tym zrównoważona eksploatacja ich zasobów oraz ich ochrona są celami, do których Unia Europejska musi dążyć w sposób aktywny.

⁽¹⁾ Dz.U. C 310 z 16.12.2004, s. 1.

⁽²⁾ COM(2005) 12 wersja ostateczna.

⁽³⁾ CdR 84/2005.

⁽⁴⁾ CdR 46/2006.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 148 z 6.6.2002, s. 24.

5. Władze lokalne i regionalne, zwłaszcza w regionach nadmorskich, posiadają szerokie doświadczenia, co sprawia, że są one żywotnie zainteresowane kształtowaniem przyszłej polityki morskiej.

na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z dnia 13 lutego) jednomyślnie przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

Uwagi ogólne

1.1 **Z zadowoleniem przyjmuje** zieloną księgę, której celem jest przedstawienie całościowego zarysu głównych elementów składających się na politykę morską.

1.2 **Z zadowoleniem przyjmuje** całościowe podejście, łączące we wspólnej europejskiej polityce morskiej główne strategie sektorowe, dotyczące kwestii takich jak transport, przemysł, porty, rybnictwo, energia, środowisko naturalne i turystyka.

1.3 **Uznaje** pogląd Komisji, iż to całościowe podejście powinno znaleźć odzwierciedlenie w zintegrowanym podejściu do zarządzania na szczeblu europejskim, regionalnym i lokalnym.

1.4 **Podkreśla**, że w różnych aspektach europejskiej polityki morskiej należy uwzględniać konieczność koordynacji i dostosowania na szczeblu międzynarodowym w tej dziedzinie, aby zagwarantować efektywność zrównoważonej eksploatacji zasobów mórz i oceanów oraz ochrony ich środowiska naturalnego.

1.5 **Popiera** zdecydowane przekonanie wyrażone w zielonej księdze, iż przyszła europejska polityka morska powinna uwzględniać kryteria ustalone w strategii lizbońskiej oraz strategii tematycznej w sprawie zachowania i ochrony środowiska morskiego.

1.6 **Z zadowoleniem przyjmuje** przeprowadzony przez Komisję długotrwały proces szerokich konsultacji, angażujący wszystkie zainteresowane strony i obywateli, których poglądy winny zostać uwzględnione w procesie tworzenia przyszłej polityki morskiej.

1.7 **Odnotowuje** nadanie odpowiedniego znaczenia zbieraniu i przejrzystemu rozpowszechnianiu informacji, co stanowi podstawowy warunek skutecznego łączenia różnych sektorowych polityk i interesów.

1.8 **Nadal zgłasza gotowość** do odegrania znaczącej roli w obecnym procesie konsultacji, rozpoczętym publikacją zielonej księgi, oraz **podkreśla** użyteczność długoterminowej kampanii informacyjnej z udziałem władz lokalnych i regionalnych, zapewniającej, że obywatele europejscy, których w sposób najbardziej bezpośredni dotknie ta nowa polityka, nie tylko zrozumieją proponowane rozwiązania, lecz również będą zachęceni do przedstawienia własnych poglądów, stanowisk i niepokojów.

1.9 **Docenia** to, jakie znaczenie Komisja przypisuje roli wymiaru regionalnego w zarządzaniu działalnością morską oraz **podkreśla** funkcję władz lokalnych i regionalnych w kształtowaniu i realizowaniu przyszłej europejskiej polityki morskiej.

1.10 **Uznaje za konieczne** właściwe uwzględnienie specyficznych czynników lokalnych i regionalnych, w tym ekologicznych, występujących w mniejszych i większych europejskich basenach morskich: basenie Morza Bałtyckiego, Morza Czarnego, kanału La Manche, Morza Śródziemnego, Morza Północnego i północnego Atlantyku; dotyczy to także mórz otaczających regiony peryferyjne UE: Atlantyku wzdłuż wybrzeży Afryki, Morza Karaibskiego i Oceanu Indyjskiego, które pozwalają UE na zaznaczenie swej obecności w skali globalnej.

1.11 **Z dużym zadowoleniem przyjmuje** stanowisko Komisji w sprawie roli władz lokalnych i regionalnych w realizacji zasad i celów ustalonych w ramach nowej polityki morskiej oraz **potwierdza** swoją gotowość do włączenia się w opracowanie priorytetów przyszłej polityki, jak i chęć bycia regularnie informowanym o dalszym rozwoju wypadków w zakresie tejże polityki.

Czas na podjęcie kolejnego kroku w kierunku przyszłej europejskiej polityki morskiej

1.12 **Podkreśla**, że niniejszy projekt opinii odnosi się do dwóch podstawowych pytań: w jaki sposób można realizować nową europejską politykę morską oraz czy przyszłe zintegrowane podejście przyniesie korzyści w stosunku do obecnej sektorowej polityki morskiej. Właśnie na te pytania należy odpowiedzieć w pierwszym rzędzie.

Realizacja nowej europejskiej polityki morskiej

1.13 **Nadal twierdzi**, że ogólnym celem przyszłej polityki morskiej UE jest uznanie i zachowanie ogromnego potencjału europejskich mórz oraz opracowanie aktywnej polityki morskiej w sposób pozwalający także przyszłym pokoleniom na czerpanie ze środowiskowego, gospodarczego, biologicznego i kulturowego bogactwa mórz.

1.14 **Widzi** potrzebę gromadzenia i właściwej analizy wystarczających danych oraz zapewnienia dostępu do informacji, co pozwoli decydom politycznym i zainteresowanym stronom na podejmowanie właściwych decyzji opartych na najlepszych dostępnych w danym momencie danych naukowych otrzymanych dzięki wysokiemu poziomowi badań morskich, technologii i innowacji.

1.15 **Popiera** udział przedstawicieli odpowiednich podmiotów z różnych właściwych obszarów polityki sektorowej i **z zadowoleniem przyjmuje** wysiłki Komisji zmierzające do zwiększania świadomości ogółu społeczeństwa co do znaczenia sektora morskiego ogólnie, a szczególnie polityki morskiej.

1.16 **Uważa**, że realizacja zintegrowanej europejskiej polityki morskiej nie powinna przeszkodzić równolegle przebiegającemu procesowi realizacji poszczególnych sektorowych polityk morskich, które powinny być kształtowane z uwzględnieniem zasad zrównoważonego podejścia do środowiska naturalnego.

1.17 **Podkreśla**, że europejska polityka morska musi być sformułowana i wdrażana w oparciu o zasady pomocniczości i proporcjonalności.

1.18 **Popiera** pomysł zawierania europejskich paktów terytorialnych i **wierzy**, że te paktory umożliwią wypełnienie w sposób elastyczny, skuteczny i dobrowolny kluczowych europejskich celów i priorytetów politycznych oraz osiągnięcie skutecznego zarządzania umowami i porozumieniami trójstronnymi, jak to początkowo proponowała Komisja Europejska, w celu znalezienia rozwiązań uwzględniających troski obywateli.

1.19 **Popiera** opracowywanie konkretnych działań na rzecz osiągnięcia głównych celów, o których mowa w zielonej księdze, takich jak dobrobyt ludzi i społeczności, zrównoważone korzystanie z zasobów morskich, rozwój dobrego zarządzania morskiego oraz zwiększona świadomość Europejczyków co do dziedzictwa morskiego Europy, z zachowaniem lokalnej i regionalnej różnorodności kulturowej.

1.20 **Uważa**, że należy ustanowić europejski plan działania na rzecz polityki morskiej zawierający zestaw konkretnych wartości referencyjnych wraz z trójfazowym podejściem, polegającym na tym, iż dla każdej wartości referencyjnej należałoby określić cel, dokładny opis oraz propozycję realizacji, przy czym najlepiej byłoby gdyby ta ostatnia nastąpiła przed końcem roku 2008, a propozycje działań finansowych zostały przedstawione przed końcem roku 2007.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

Zwraca się do Komisji z prośbą o przedstawienie europejskiego planu działania w zakresie polityki morskiej, który winien obejmować następujące działania:

2.1 Wiedza regionalna na rzecz polityki morskiej

2.1.1 Opracowanie zestawu sprawdzonych rozwiązań istniejących na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, zwłaszcza w odniesieniu do regionalnych zgrupowań gospodarczych, utrzymywania sieci kontaktów badawczych, współpracy sektora publiczno-prywatnego, gospodarki przestrzennej i właściwego zarządzania oraz w celu propagowania przykładów istniejących, sprawdzonych rozwiązań i ich przekazywania do innych regionów bądź podmiotów.

2.1.2 Zachęcanie regionów do opracowywania takich sprawdzonych rozwiązań i wspieranie regionów w tym procesie oraz tworzenie w ten sposób europejskich centrów doskonałości w zakresie polityki morskiej.

2.1.3 Wzmacnianie roli regionów nadbrzeżnych i wyspiarskich jako głównych podmiotów w określaniu, wdrażaniu i ocenie polityki morskiej.

2.1.4 Utworzenie europejskiej platformy morskiej, w ramach której będzie można wspierać regularną, skuteczną i oszczędną pod względem zaangażowanych zasobów wymianę sprawdzonych rozwiązań szczebla europejskiego, krajowego, regionalnego i

lokalnego, i do której zostaną włączone Komisja i Komitet Regionów.

2.1.5 Ocena i koordynacja określonych planów strategicznych na rzecz europejskich mórz i oceanów (północno-wschodni Ocean Atlantycki i Morze Arktyczne) oraz półzamkniętych większych i mniejszych basenów morskich (Morze Śródziemne, Morze Bałtyckie, Morze Północne, Morze Czarne i kanał La Manche), zaproponowanych przez Komisję i opracowanych przez państwa członkowskie, w sposób ustalony w ramach strategii tematycznej w sprawie zachowania i ochrony środowiska morskiego, zalecającej utworzenie większych regionów morskich. HELCOM (Komisja Helsińska) rozpoczął już prace, proponując plan działania dla Morza Bałtyckiego. Jest to projekt ambitny i szeroko zakrojony, który można postrzegać jako pilotażowy projekt lub analizę strategii morskiej; dlatego powinno się realizować ten plan we współpracy z HELCOM-em.

2.1.6 Wspieranie regionalnych sieci tematycznych mających na celu opracowywanie wspólnych przedsięwzięć w dziedzinie transportu, wzmacniania i ponownej kwalifikacji infrastruktury, ochrony środowiska naturalnego, koordynacji działalności rybackiej i współpracy handlowej oraz uwzględnienie już istniejących rad rybackich.

2.2 Rzetelne bazy danych oraz badania morskie

2.2.1 Poprawa w szczególności regionalnych baz danych na szczeblu regionalnym i lokalnym na podstawie systemów pochodnych od Systemu Informacji Geograficznej oraz włączenie do nich całościowych danych lądowych i morskich, pochodzących z satelitów, samolotów i bojek, dotyczących lokalnych poziomów morza, ruchu statków lub danych klimatycznych, tworzących systemy monitorowania oceanów.

2.2.2 Gromadzenie danych na temat gospodarczych i środowiskowych aspektów poszczególnych zasobów morskich oraz ich wpływu społecznego; wprowadzenie jednolitego europejskiego rejestru morskiego.

2.2.3 Przeprowadzanie monitoringu zasobów rybnych wód wspólnotowych i gatunków migrujących, jak również wdrożenie modelu gromadzenia danych na temat eksploatacji zasobów rybnych poprzez wsparcie tworzenia sieci transmisji danych dotyczących rynków rybnych, połączonej z bazami danych.

2.2.4 Dalsze działania w sprawie propozycji utworzenia Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska Morskiego (EMODN), która winna być wykorzystana do zintegrowania dotychczasowych i nowych danych morskich, umożliwiając tym samym długoterminowy monitoring oraz wysokiej jakości proces oceny ryzyka, w szczególności pod względem bezpieczeństwa transportu morskiego oraz badania i eksploatacji zasobów naturalnych, a także ochrony środowiska morskiego i jego różnorodności biologicznej.

2.2.5 Większe uwzględnienie zintegrowanego podejścia w przyszłych programach badawczych.

2.2.6 Wsparcie ściślejszych związków między istniejącymi europejskimi instytucjami badawczymi, prowadzących do powstania Europejskiego Instytutu Badań Oceanicznych, w celu wspierania ogólnoeuropejskich przedsięwzięć w zakresie badań morskich. Prowadzi to do zwiększenia jakości europejskich badań morskich, które dzięki temu zajęłyby czołową pozycję na świecie.

2.2.7 Zgromadzenie statków badawczych oraz sprzętu ciężkiego w ramach europejskiej sieci badań morskich w celu uzyskania jednolitego systemu miar, zwiększenia ich efektywności pod względem kosztów oraz ich jakości, a także wsparcie tego podejścia poprzez wspólne udzielanie zamówień, które mogłyby uzyskać wsparcie ze strony Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

2.2.8 Wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii określonych w zielonej księdze, m.in. energii morskich wiatrów i fal, jeśli tylko są zgodne z inną działalnością oraz interesem społeczno-gospodarczym i ekologicznym, a także dalszych badań i innowacji w tej dziedzinie.

2.2.9 Zbadanie możliwości sekwestracji CO₂ w wyeksploatowanych morskich polach naftowych i gazowych.

2.2.10 Wzmożenie wysiłków na rzecz rozwoju innowacji naukowych i technologicznych w dziedzinie badań morskich, takich jak morska biotechnologia, nawigacyjne systemy naprowadzania i turystyka, odpowiadających na istniejące i potencjalne zagrożenia, zwłaszcza pod względem zmian klimatu, malejących zasobów rybnych, turystyki niezgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz zmieniającej się sytuacji demograficznej w społecznościach nadmorskich, a w konsekwencji formułowanie i promowanie łatwo dostępnych zachęt wspierających badania i rozwój w takich dziedzinach działalności.

2.2.11 Sformułowanie zachęt do promowania badań i rozwoju w dziedzinie zrównoważonej hodowli ryb, ustanawiając procedury hodowli, których hodowcy muszą przestrzegać, w przekonaniu, że ryby stanowią podstawowy artykuł spożywczy oraz zważywszy na to, że hodowla ryb jest procesem wysoce zasobochłonnym.

2.2.12 Zintensyfikowanie analizy potencjalnych zagrożeń europejskiego środowiska morskiego, zwłaszcza poprzez zmiany klimatyczne oraz wynikający z nich wzrastający poziom wód morskich. Ponadto zintensyfikowanie monitoringu podmorskiej działalności tektonicznej oraz określenie odpowiednich reakcji na jej zmiany.

2.2.13 Zachęcanie do stosowania i opracowywania procedur hodowli ryb dla akwakultury ekologicznej.

2.2.14 Wspieranie i promowanie badań mających na celu określenie parametrów pozwalających na ustalenie stopnia wpływu poszczególnych rodzajów działalności człowieka (rybo-

łówstwo, akwakultura, sport, turystyka, rekreacja, transport, energia itd.), związanych z wykorzystaniem zasobów morskich, na trwałe i zrównoważony rozwój środowiska naturalnego i społecznego.

2.3 Dalsze starania na rzecz rozwoju europejskiej doskonałości w dziedzinie gospodarki morskiej

2.3.1 Przedstawienie strategii dotyczącej sposobów utrzymania i rozszerzenia przez Unię Europejską udziałów rynkowych w poszczególnych sektorach gospodarki morskiej w światowej konkurencji z uwzględnieniem rozwoju zrównoważonego, kosztów i czynników technologicznych.

2.3.2 Szczegółowe zbadanie, w jakim zakresie poszczególne sektory gospodarki (np. energia, transport, turystyka, rybactwo, biotechnologia morska i budownictwo okrętowe) sprzyjają zwiększaniu europejskiej konkurencyjności i innowacji, zwłaszcza z uwagi na cele i priorytety ustalone w strategii lizbońskiej.

2.3.3 Przedstawienie danych naukowych dotyczących tego, czy i w jakim stopniu te poszczególne sektory gospodarki przyczynią się do:

- a. zwiększenia w przyszłości europejskiej konkurencyjności,
- b. stworzenia większej ilości miejsc pracy na przyszłym europejskim rynku pracy,
- c. wykorzystania zasobów i poprawy efektywności ich wykorzystywania,
- d. dalszej integracji tych sektorów gospodarki.

2.3.4 Sprzyjanie dalszemu rozwojowi współpracy między środowiskiem badawczym a sektorem prywatnym, zwłaszcza między zgrupowaniami (klastrami) w ramach sektora morskiego. Ustanowienie europejskiej konferencji zgrupowań w ramach sektora morskiego mogłoby być idealnym forum, na którym mogliby regularnie spotykać się i wymieniać poglądy oceanolodzy i przedstawiciele przemysłu.

2.3.5 Wzmocnienie roli transportu w ramach przyszłej polityki morskiej, mając na względzie, że stanowi on jedną z najważniejszych i przekrojowych dziedzin działalności morskiej.

2.3.6 Wsparcie idei wyznaczenia autostrad morskich, odnotowując, że to ambitne przedsięwzięcie do czasu jego zakończenia w roku 2010 zwiększy natężenie żeglugi morskiej na europejskich morzach i oceanach. Z tego powodu Komitet zwraca się do Komisji z prośbą o zmobilizowanie państw członkowskich do wdrożenia bardziej uważnego monitorowania zanieczyszczenia środowiskowego głównych dróg morskich i uważa, że do tego celu można z powodzeniem zastosować nową technologię GMES.

2.3.7 Ożywienie wysiłków na rzecz ukończenia terminali morskich, począwszy od tych o wyraźnym charakterze intermodalnym, pamiętając, że opóźnia się realizacja pewnych przedsięwzięć w zakresie TEN-T wpływających na wymiar morski.

2.3.8 Poprawa infrastruktury portowej i połączeń transportowych z wyspami, przy określeniu i podjęciu środków koniecznych do uwzględnienia regionów najbardziej oddalonych, oraz zapewnienie im dostępu do rynków kontynentalnych, przy jednoczesnym zagwarantowaniu regularnych przewozów towarów i osób po przystępnych cenach zarówno między kontynentem a wyspami, jak i pomiędzy wyspami tego samego archipelagu, a także przyspieszenie rozwoju sieci pobocznych, tak by wyspy, a w szczególności regiony najbardziej oddalone, były w pełni połączone z „autostradami morskimi” bez niepotrzebnej zwłoki.

2.3.9 Kontynuacja współpracy z państwami członkowskimi i regionami nadmorskimi w celu wzmocnienia, poprawy i rozwinięcia dróg morskich oraz odpowiedniego ich uwzględnienia jako elementów sieci transeuropejskich.

2.3.10 Przeprowadzenie badania w zakresie zalet i wad ustanowienia wspólnej europejskiej bandery.

2.3.11 Wzmocnienie roli strategicznych portów jako priorytet dla rozwoju przyszłej polityki morskiej, równoległe ze zleceniem przeprowadzenia analizy współzależności między głównymi i pomniejszymi portami, jak i potencjalnej delokalizacji i dekoncentracji niektórych aspektów działalności portowej na rzecz mniejszych ośrodków.

2.3.12 Utworzenie sieci europejskich szkół morskich w celu poprawy szkoleń i kształcenia marynarzy oraz sformalizowania ścieżek kariery w celu zapewnienia Europie profesjonalnej i wykwalifikowanej siły roboczej; przedłożenie propozycji dotyczącej kształcenia i uczenia się przez całe życie we wszystkich sektorach morskich, a nie tylko w zakresie pracy na morzu.

2.3.13 Zapewnienie istnienia i wprowadzenia w życie w całej Europie minimalnych standardów w zakresie warunków zatrudnienia i pracy w transporcie morskim oraz wszystkich innych sektorach morskich, a także zapobieganie stosowaniu wszelkich niewłaściwych praktyk.

2.3.14 Opracowanie nowych ram ustalania skoordynowanego podejścia w UE do turystyki morskiej zgodnej z zasadami rozwoju zrównoważonego, w szczególności odzwierciedlających potrzeby regionów. Należy zauważyć, że turystyka morska stanowi jeden z największych elementów gospodarek morskich, wykazuje doskonały potencjał wzrostu, lecz jednocześnie częściowo przyczynia się do wzrostu zanieczyszczenia wybrzeży i nadmiernej eksploatacji zasobów oraz pogorszenia stanu środowiska naturalnego w obszarach nadmorskich.

2.3.15 Ułatwienie dalszego rozwoju morskich farm wiatrowych w UE, tj. prowadzenie przedsięwzięć pokazujących rozwią-

zania problemów wielorakich kompetencji szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego, zwłaszcza w przypadku linii kablowych bądź farm o zastosowaniu kombinowanym (np. turbiny wiatrowe i hodowla małżów).

2.3.16 Pilne przedłożenie propozycji dotyczącej rozwoju nowych odkryć technologicznych w dziedzinie innych odnawialnych źródeł energii morskich, takich jak pływy i fale morskie, w których to sferach działalności Unia Europejska mogłaby osiągnąć strategiczną przewagę na poziomie światowym.

2.3.17 Uregulowanie działalności wydobywczej tradycyjnych morskich zasobów energii, jak ropa naftowa i gaz, na podstawie właściwie określonych standardów bezpieczeństwa środowiskowego, oraz wdrożenie skutecznego monitoringu takiej działalności.

2.3.18 Opracowanie scenariuszy w zakresie środków ochrony wybrzeża, które mogą się okazać niezbędne, na podstawie różnorodnych prognoz dotyczących wzrostu poziomu mórz oraz zmiennych warunków pogodowych. Należy rozważyć już istniejące scenariusze, jak te ustalone przez forum w sprawie Morza Waddena.

2.3.19 Sprzyjanie umowom międzynarodowym mającym na celu zapewnienie zrównoważonej eksploatacji wspólnych zasobów rybackich (gatunków migrujących).

2.3.20 Wdrażanie projektów badawczych mających na celu opracowanie takich systemów kotwiczenia, które pozwoliłyby zapobiec, na szczególnie wartościowych obszarach, niszczeniu posydonii (*Posidonia oceanica*).

2.3.21 Utworzenie publicznej struktury ds. stref przybrzeżnych, która zapewniałaby takie środki działania na rzecz pracowników morza, jak nadzór nad stanem środowiska naturalnego, kontrole graniczne, ratownictwo morskie, nadzór rybacki, opieka medyczna i ochrona cywilna.

2.4 Ochrona środowiska morskiego dla przyszłych pokoleń

2.4.1 Wskazanie, w jaki sposób można skutecznie chronić i odbudowywać istniejące środowisko naturalne oraz określenie i wdrożenie kryteriów ochrony środowiska na szczeblu europejskim i zapewnienie jakości ekosystemów i siedlisk przybrzeżnych i morskich.

2.4.2 Dalsze objaśnienie, w jaki sposób strategia tematyczna dotycząca środowiska morskiego i dyrektywa w sprawie strategii morskiej będą włączone do przyszłej ogólnej polityki morskiej, uwzględniając zmianę ram czasowych proponowaną przez Komitet Regionów. W celu uzyskania największej skuteczności, rami czasowe powinny być skoordynowane z innymi ważnymi programami europejskimi, takimi jak fundusze strukturalne czy rolnicze.

2.4.3 Koordynacja działań regionów morskich i wsparcie ich w znajdowaniu sposobów skutecznej ochrony istniejącego środowiska, w szczególności poprzez ustanawianie ponadregionalnych i/lub ponadnarodowych morskich stref chronionych, opracowanie konkretnych propozycji dotyczących znacznego ograniczenia uwalniania substancji promieniotwórczych do środowiska, skażenia powodowanego przez statki (szczególnie emisji gazów, spuszczenia do morza zanieczyszczeń i balastu wodnego, który może przyczynić się do wprowadzania do środowiska gatunków obcych) oraz szkód wywołanych działalnością człowieka w szczególności cennych siedliskach morskich, o których mowa w dyrektywie dotyczącej siedlisk, a także wspieranie wysiłków zmierzających do zapewnienia jakości ekosystemów i siedlisk przybrzeżnych i morskich, z uwzględnieniem istotnego wpływu, jaki mogą mieć różne rodzaje działalności gospodarczej na stan środowiska morskiego, zwłaszcza poprzez wprowadzanie do mórz składników odżywczych.

2.4.4 Szczegółowe ustalenie, gdzie i w jaki sposób technologie przyjazne środowisku mogą zastąpić tradycyjne technologie, oraz zapewnienie zachęt finansowych i programów wsparcia skłaniających do podejmowania takich zmian i ułatwiających je.

2.4.5 Zwiększenie nacisku i nałożenie sankcji prawnych na tych, którzy nie spełniają prawnie ustanowionych wymagań i standardów; zwłaszcza w odniesieniu do nielegalnego składowania odpadów w morzu, nielegalnych połowów czy nielegalnego transportu osób i towarów.

2.4.6 Lepsza ochrona szlaków morskich i zbadanie możliwości wprowadzenia obowiązkowego pilotażu tankowców i innych statków przewożących niebezpieczne ładunki, a także zbadanie możliwości wprowadzenia obowiązkowego pilotażu dla wszystkich statków na wąskich odcinkach szlaków żeglownych.

2.4.7 Wspieranie inicjatyw zmierzających do unowocześnienia lub poprawy stanu urządzeń portowych służących do zbierania wody zanieczyszczonej olejem oraz wspieranie innowacji technologicznych w transporcie i przeładunku ropy, także w celu zapobiegania wprowadzaniu do środowiska inwazyjnych gatunków obcych.

2.4.8 Wspieranie i zachęcanie do porozumień międzynarodowych mających na celu ochronę ważnych handlowo zasobów rybnych silnie migrujących gatunków ze świadomością, że stosowanie środków służących ochronie przyrody wyłącznie w stosunku do flot wspólnotowych nie przynosi znaczących wyników pod względem ochrony gatunku.

2.4.9 Sprzyjanie tworzeniu sieci chronionych obszarów morskich i sieci monitorowania, szczególnie między państwami członkowskimi Unii Europejskiej i krajami sąsiadującymi, by propagować wymianę doświadczeń i najlepszych wzorców w dziedzinie zarządzania.

2.4.10 Wspieranie inicjatyw mających na celu opracowanie procedur zarządzania i postępowania z balastem wodnym, biorąc pod uwagę fakt, iż jest on potencjalną przyczyną wprowadzania do środowiska morskiego gatunków obcych, co może stanowić zagrożenie dla różnorodności biologicznej.

2.5 Finansowanie i środki prawne

2.5.1 Przygotowanie wykazu istniejących indywidualnych instrumentów finansowania dla polityki morskiej na poziomie europejskim, tj. funduszy strukturalnych, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Rybackiego, funduszu na rzecz uczenia się przez całe życie czy 7. wspólnotowego programu ramowego badań i rozwoju i zbadanie ich skuteczności w celu ustalenia, czy należy je uprościć lub lepiej nagłośnić.

2.5.2 Przedstawienie zestawienia przedsięwzięć w sektorze morskim, które są już finansowane przez Komisję.

2.5.3 Pełniejsze uwzględnienie zintegrowanego podejścia w przyszłych systemach finansowania (po roku 2014).

2.5.4 Zbadanie możliwości zmiany europejskiego systemu finansowego w celu utworzenia jednolitego, uproszczonego systemu nastawionego na wszystkie lub większość zagadnień morskich obsługiwanych w ramach europejskiego funduszu stref przybrzeżnych i wysp.

2.5.5 Wsparcie finansowe dla terenów szczególnie cennych pod względem biologicznym, środowiskowym i architektonicznym, obecnie podupadających, których gospodarka w dużym stopniu jest zależna od działalności związanej z morzem.

2.5.6 Dokonanie przeglądu istniejących ram prawnych UE z perspektywy polityki morskiej, zwracając uwagę na wąskie gardła i brakujące ogniwa w integracji potencjału poszczególnych strategii, a także lepsze prawodawstwo w istniejących ramach prawnych.

2.5.7 Określenie i zastosowanie instrumentów finansowych ad hoc na terytoriach o dużej wartości środowiskowej i kulturowej, charakteryzujących się rybołówstwem przybrzeżnym na niewielką skalę, czasem połączonym z drobną działalnością rolniczą, gdzie obecne instrumenty finansowe nie mogą zostać zastosowane, ponieważ istniejące tu niewielkie podmioty nie spełniają wymogów ekonomicznych i związanych z wielkością przedsiębiorstwa.

2.5.8 Wprowadzenie dla regionów przybrzeżnych i wysp instrumentów finansowych, które pomogą zrekompensować koszty ponoszone przez nie na rzecz ochrony ogólnych interesów Unii Europejskiej, w szczególności koszty związane z walką z przemytem narkotyków i ludzi, nielegalną imigracją i zanieczyszczeniem mórz oraz z nadzorowaniem wyłącznych stref ekonomicznych.

2.5.9 Dalsze rozwijanie współpracy międzynarodowej i wdrażanie praw międzynarodowych zgodnie z UNCLOS.

2.6 Integracja przestrzeni morskiej łącznie z wyspami, terytoriami w głębi łądu, regionami peryferyjnymi i regionami najbardziej oddalonymi

2.6.1 Zbadanie, w jaki sposób, z uwzględnieniem szczególnej sytuacji wysp, można skutecznie zastosować planowanie przestrzenne i zintegrowane gospodarowanie strefą przybrzeżną do wspierania integracji strategii sektorowych na obszarach, które mogą służyć realizacji różnych celów.

2.6.2 Opracowanie solidnego, opartego na zależnościach geograficznych narzędzia dla sektora morskiego, podobnego do systemu informacji przestrzennej INSPIRE, opartego na informacjach dotyczących przestrzeni lądowej.

2.6.3 Pilne zajęcie się powołaniem koniecznych służb unijnej straży przybrzeżnej, z ustaleniem konkretnych potrzeb poszczególnych regionów morskich.

2.6.4 Ustalenie sposobów lepszego wykorzystania unijnych instrumentów finansowych, aby: (i) w perspektywie krótkoterminowej wesprzeć te państwa członkowskie i regiony, które w bezpośredni sposób doświadczają stale rosnącego napływu nielegalnych imigrantów; (ii) w perspektywie długoterminowej wspomóc państwa trzecie w osiągnięciu odpowiedniego poziomu rozwoju politycznego i gospodarczego i ograniczyć w ten sposób dążenie ich obywateli do nielegalnego wjazdu na teren UE. W związku z powyższym, Komitet **popiera** wniosek Komisji Budżetowej Parlamentu Europejskiego o powołanie agencji odpowiedzialnej wyłącznie za kwestie nielegalnej migracji i ubiegania się o azyl przez obywateli państw trzecich, która znajdowałaby się na Malcie.

2.6.5 Oferowanie większej pomocy dla samorządów lokalnych i regionalnych, oprócz pomocy dla władz na szczeblu krajowym, w zawiadywaniu nowo przybyłymi imigrantami po ich pojawieniu się na terytorium tych państw.

2.6.6 Uwzględnienie wymiaru wyspiarskiego i istniejących zależności między terytoriami w głębi lądu, wodami śródlądowymi, rzekami, wybrzeżem a morzem, co pozwoli na uwidocznienie istniejących powiązań.

2.6.7 Zapewnienie dalszego opracowania i wdrożenia najwyższych standardów bezpieczeństwa statków na wodach europejskich, aby uniknąć wypadków morskich na otwartym morzu, w strefach przybrzeżnych i w portach.

2.6.8 Uwzględnienie konkretnych programów i środków dla regionów najbardziej oddalonych i dla wysp, zważywszy na specyficzne warunki i trudności, zwłaszcza w takich dziedzinach jak:

a. utrzymanie rybactwa za pomocą zrównoważonego zarządzania jego zasobami oraz ich wyważonej eksploatacji, przyjęcia środków ukierunkowanych na odnowienie i zmodernizowanie flot rybackich, a także krzewienia działań sprzyjających rybactwu przybrzeżnemu i na małą skalę;

b. wzmocnienie gospodarki turystycznej poprzez trwałe i wysokiej jakości alternatywne formy „turystyki morskiej”, które pomogą w przewycięzaniu zjawiska sezonowości w turystyce, jak m.in. turystyka kulturowa, żeglarska, socjalna czy wiejska;

c. zarządzanie towarzyszącymi temu obciążeniami dla środowiska i nadzór nad nimi, za pomocą wprowadzenia planów zarządzania środowiskowego w celu ochrony środowiska wybrzeży wysp i jakości ich wód, jak również poprawy zarządzania odpadami;

d. ustanowienie lepszych połączeń transportowych i lepszej komunikacji z lądem.

2.6.9 Opracowanie krótko- i średnioterminowych strategii na rzecz ograniczenia rosnącej niewłaściwej eksploatacji oceanów i mórz Europy, także w odniesieniu do nielegalnego przemytu osób na teren Europy.

2.6.10 Przeanalizowanie niekorzystnej sytuacji operacyjnej wynikającej z różnego stopnia peryferyjności regionów nadmorskich i określenie polityki transportu morskiego opartej na pojęciu spójności w celu lepszej integracji tych regionów z obszarem europejskim.

2.6.11 Promowanie praktycznych doświadczeń zintegrowanego zarządzania w strefach nadmorskich, pozwalających na stworzenie struktur organizacyjnych i rozwój działań, które umożliwią funkcjonowanie mechanizmów koordynacji pomiędzy różnymi organami administracji, a także tworzenie warunków do udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji dotyczących stref nadmorskich.

2.7 Powszechna świadomość i dziedzictwo morskie

2.7.1 Uwzględnienie propozycji stałego podnoszenia powszechnej świadomości zagadnień związanych z morzem w ramach długotrwałego procesu, obejmującego aspekty związane ze wspólną europejską tradycją morską, kulturą i tożsamością.

2.7.2 Przedstawienie propozycji włączenia wymiaru morskiego do nadchodzących obchodów Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego 2008.

2.7.3 W celu podwyższenia powszechnej świadomości, opracowanie systematycznej strategii dla współczesnej polityki morskiej w celu głębokiego jej zakorzenienia u podstaw i zapewnienia jej faktycznej realizacji.

Bruksela, 13 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE